

Svenska Judoförbundets bestämmelser för Dan-grader

Del 2: Bestämmelser kring examinationer, examinatorer, examensalternativ och bedömning

Fastställda av Svenska Judoförbundets
förbundsstyrelse den 16 augusti 2019
och gällande från och med den 1 januari 2020

Tidigare revisioner av graderingsbestämmelserna har gjorts 1964 (SJF), 1969 (SJF), 1970 (SBF), 1972 (SBF), 1979 (SBF), 1982 (SBF), 1986 (SBF), 1994 (SJF), 2009 (SJF), 2011(SJF), 2013 (SJF), 2015 (SJF) och 2017 (SJF). Fram till och med 1994 årsrevision omfattade samma bestämmelser både kyû- och dan-grader.

Inledning

Kyu-grader och dan-grader

Graderna i judo är indelade i två avdelningar. De kallas *kyû*-grader respektive *dan*-grader. *Kyû*-graderna kommer före *dan*-graderna. *Kyû*-grader utfärdas på klubbnivå av licensierade instruktörer/tränare. *Dan*-grader utfärdas på zon- samt riksnivå av Svenska Judoförbundets (SJF) förbundsstyrelse (FS) särskilt utsedda arbetsgrupp; arbetsgruppen för *dan*-grader (DGG), och de examinatorer som DGG har godkänt, eller av FS.

Internationella Judoförbundet (IJF) fastställde 2010 riktlinjer för Dan-grader ("DAN" ranks and GRADES). Dessa riktlinjer ligger till grund för våra nationella bestämmelser när det gäller de högre graderna.

Dan-grader och färger på judobältet

Antalet *dan*-grader är tio. De är numrerade i stigande ordning från ett till tio och benämns 1 *dan*, 2 *dan* osv. Innehavare av *dan*-grader bär som regel svartbälte till judodräkten. Personer med 6-8 *dan* kan istället för det svarta bältet bära ett bälte med omväxlande röda och vita fält. Personer med 9 och 10 *dan* kan istället för det svarta bältet bära ett rött helfärgat bälte.

Dan-grader i Sverige

I Sverige kan graderna 1-5 *dan* utfärdas av DGG, av DGG godkända examinatorer eller – i vissa fall – av FS i samråd med DGG.

Graden 6 *dan* kan utfärdas av FS efter förslag av eller i samråd med DGG.

För graden 7 *dan* krävs att SJF ansöker om graden hos EJU som godkänner och utfärdar graden.

För 8 *dan* och högre krävs ansökan av SJF och rekommendation av EJU för att IJF ska godkänna och utfärda graden, (se stadgar för EJU respektive IJF samt "DAN" ranks and GRADES fr. IJF).

Gradering utomlands, utländska grader och utländska sökande

En person som är medlem i en svensk judoklubb som är ansluten till SJF, måste ha skriftligt tillstånd från SJF/DGG för att kunna få en ny grad i ett annat land. Grader som erhållits i andra länder utan ett sådant tillstånd är inte giltiga i Sverige.

En person som är medlem i ett annat lands judoförbund måste ha skriftligt tillstånd från det egna förbundet för att få en ny grad inom SJF.

Examinationerna och examensbevis

Examensprov för *dan*-grader ska utlysas av SJF:s huvudkontor (HK) via SJF:S officiella kungörelseorgan, för närvarande SJF:s hemsida, www.judo.se.

Inbjudan ska normalt publiceras minst tre månader före examenstillfället.

Om examensprov för *dan*-grader ska äga rum i samband med en kurs eller ett läger ska det framgå av inbjudan till kursen eller lägret.

Som bevis på att en grad utfärdats ska den godkände få ett kort att sätta i sitt judopass, samt ett särskilt utformat diplom. Av examensbevisen ska judoutövarens namn och nya gradbeteckning, ort och datum för utfärdandet samt namnteckning av den som utfärdat graden framgå.

Examinatorerna

Till ett examensprov ska DGG utse minst två examinatorer från den lista över godkända examinatorer som DGG ska föra. Det ska vara en jämn fördelning av kvinnor och män bland examinatorerna. Utöver de godkända examinatorerna kan andra askulterande examinatorer eller personer med särskild kompetens bjudas in.

För att upptas på listan över godkända examinatorer ska personen inneha lägst 1 Dan och ha genomgått SJF:s värdegrundsseminarium samt DGG:s internutbildning för dangradsexaminatorer. (Börjar gälla from 1/1 2020)

Krav för att utfärda dan-grader

Dan-grad får endast utfärdas om minst en av de utsedda examinatorerna har högre grad än den grad som skall utfärdas. Normalt ska minst tre godkända examinatorer närvara vid varje riksexamination. Det ska närvara minst två godkända examinatorer vid varje zonexamination.

Signering av utfärdade grader

Grader som utfärdas signeras normalt av den som är ansvarig vid examenstillfället eller den högst graderade examinatorn.

Grader som utfärdas av FS signeras av förbundsordföranden.

Vid examinationen ska examinatorerna, utifrån DGG:s bedömningskriterier, och med dessa bestämmelser som stöd, besluta om godkänt eller underkänt prov av den sökande. Beslut fattas genom omröstning, om röstetalen är lika har den examinator som är ansvarig för examenstillfället utslagsröst. Besluten ska dokumenteras och signeras av ansvarig examinator och därefter sändas till SJF:s huvudkontor för registrering.

Bärande principer för prövning till dangrad

Principen om att judo ska utövas praktiskt innebär att....

- judofärdigheter i första hand ska visas i praktisk handling på judomattan för samtliga dan-grader
- sökande som tillbringar mycket tid på judomattan i sin vardag premieras

Principen om judon som samhällsutvecklare innebär att...

- judofärdigheter som möjliggör en breddning av medlemsbasen premieras

Principen om värdegrunden som utgångspunkt innebär att...

- den sökande praktiskt och teoretiskt ska kunna applicera judons värdegrund såväl i det dagliga judoutövandet som i det dagliga livet.

Delmoment, examensalternativ och bedömning

Delmoment

Examinationen består av fyra olika delmoment. Randori (både tachi-waza och ne-waza), kata, waza (egen judoteknikrepertoar) och specialblock.

Inget av de fyra delmomenten är viktigare än de andra utan alla delmoment har lika värde för bedömningen om sökande ska bli godkänd eller underkänd.

Examensalternativ

Det finns två examensalternativ för dan-grader, Tävlingsinriktad examen samt Teknisk examen. Tävlingsinriktad examen kan avläggas till 1 – 5 dan. Teknisk Examen kan avläggas till 1 – 6 dan.

Tävlingsinriktad examen

Tävlingsinriktad examen kan avläggas till 1 – 5 dan. Den som önskar avlägga tävlingsinriktad examen ska ha tillräckligt antal graderingspoäng till sökt grad. Av tabellen nedan framgår minsta tillåtna antal graderingspoäng till respektive grad.

Sökt grad	Minsta antal graderingspoäng för att kunna avlägga tävlingsinriktad examen
1 dan	20 p
2 dan	40 p
3 dan	60 p
4 dan	80 p
5 dan	100 p.

Specialblocket för tävlande/domare är de graderingspoäng som redovisas i ansökan och inget som visas vid examenstillfället.

Bedömning vid tävlingsinriktad examen

De tre första delmomenten, randori, kata och waza, i tävlingsinriktad examen poängsätts enligt skalan 0 – 5 poäng där poängen 0 innebär att den sökande är underkänd och examinationen avbryts.

För att bli godkänd vid examen krävs en poängsumma på 12 poäng eller mer i moment 1-4 nedan. Poängen i vart och ett av momenten 1 (randori), 2 (kata) och 3 (waza) skall vara minst 1.

Moment	0 poäng	1 poäng	2 poäng	3 poäng	4 poäng	5 poäng
1. Randori	Underkänd	Svagt	Bristfälligt	Bra	Mycket bra	Exceptionellt bra
2. Kata	Underkänd	Svagt	Bristfälligt	Bra	Mycket bra	Exceptionellt bra
3. Waza	Underkänd	Svagt	Bristfälligt	Bra	Mycket bra	Exceptionellt bra
4. Graderingspoäng	Denna poäng kan inte ges enligt detta examensalternativ	Denna poäng kan inte ges enligt detta examensalternativ	Denna poäng kan inte ges enligt detta examensalternativ	Denna poäng kan inte ges enligt detta examensalternativ	Mycket bra Deltagit och/eller dömt i sanktionerade tävlingar och samlat 20-39 p till 1 Dan 40-59 p till 2 Dan 60-79 p till 3 Dan 80-99 p till 4 Dan 100-119 p till 5 Dan	Exceptionellt bra Deltagit och/eller dömt i sanktionerade tävlingar och samlat mer än 40 p till 1 Dan 60 p till 2 Dan 80 p till 3 Dan 100 p till 4 Dan 120 p till 5 Dan För domare kan denna poäng endast ges till de som har lägst IJF-B licens.

Teknisk examen

För de som inte tävlar eller är domare eller har som domare eller tävlande inte samlat ihop tillräckligt med graderingspoäng för att avlägga tävlingsinriktad examen får istället avlägga en tekniskt inriktad examen. Teknisk examen kan avläggas till 1 – 6 dan (för 6 dan gäller särskilda bestämmelser). Teknisk examen kan göras på två olika sätt; tränare/instruktör samt övriga, det som skiljer de olika vägarna åt är specialblocket.

Specialblock Alternativ A (Tränare/instruktörer)

Vid detta alternativ ligger tyngdpunkten i specialblocket på sökandes förmåga att på ett pedagogiskt korrekt sätt visa och lära ut en eller flera tekniker till en tänkt målgrupp. Instruktionen ska ha ett tillräckligt djup och vara anpassad till den tänkta målgruppen. Stor vikt läggs också vid förmågan att analysera tekniken och liknande tekniker avseende likheter och skillnader. Sökande enligt detta alternativ ska inneha en hos SJF registrerad och aktiv klubbtränarlicens.

Specialblock Alternativ B (Övriga)

Vid detta alternativ ligger tyngdpunkten i specialblocket på sökandes förmåga att uppvisa teknisk bredd ur kraven enligt gällande Kyu-bestämmelser och från och med 4 dan kopplat till Gokyo-systemet.

Den sökande ska kunna utföra de vanligaste kastteknikerna (nage-waza) och de vanligaste kontrollgreppen (katame-waza). Den sökande ska även kunna utföra kombinationer och variationer (renraku henka waza) samt kontringar (kaeshi-waza), i såväl stående teknik (tachi waza) som i knästående/liggande teknik (ne-waza).

Teknikerna ska normalt kunna utföras åt både höger och vänster. Utförandet av alla tekniker ska vara realistiskt. Med detta menas att teknikerna ska kunna fungera i praktiken (dvs i randori och/eller shiai). Den sökande ska normalt även känna till de japanska namnen på de vanligaste teknikerna.

Kraven på utförande, djup och/eller bredd ställs högre för en sökande till exempelvis 5 dan än för en sökande till exempelvis 2 dan.

Bedömning vid teknisk examen

De fyra första delmomenten i teknisk examen poängsätts enligt skalan 0 – 5 poäng där poängen 0 innebär att sökande är underkänd och examinationen avbryts. Dessutom kan den sökande erhålla tilläggspoäng för erövrade graderingspoäng eller som insatser som tränare/instruktör.

För att bli godkänd vid examen krävs en poängsumma på 12 poäng eller mer i moment 1-6 nedan. Poängen i vart och ett av momenten 1 (randori), 2 (kata) och 3 (waza) skall vara minst 1.

Moment	0 poäng	1 poäng	2 poäng	3 poäng	4 poäng	5 poäng
1. Randori	Underkänd	Svagt	Bristfälligt	Bra	Mycket bra	Exceptionellt bra
2. Kata	Underkänd	Svagt	Bristfälligt	Bra	Mycket bra	Exceptionellt bra
3. Waza	Underkänd	Svagt	Bristfälligt	Bra	Mycket bra	Exceptionellt bra
4. Specialblock	Underkänd	Svagt	Bristfälligt	Bra	Mycket bra	Exceptionellt Bra
5. Tilläggs-poäng för erövrade graderings-poäng		Deltagit och/eller dömt i sanktionerade tävlingar och samlat 1-9 p till 1 Dan 5-20 p till 2 Dan 10-29 p till 3 Dan 20-39 p till 4 Dan 30-49 p till 5 Dan	Deltagit och/eller dömt i sanktionerade tävlingar och samlat 10-19 p till 1 Dan 21-39 p till 2 Dan 30-59 p till 3 Dan 40-79 p till 4 Dan 50-99 p till 5 Dan	Denna poäng kan inte ges enligt detta examens-alternativ	Denna poäng kan inte ges enligt detta examens-alternativ	Denna poäng kan inte ges enligt detta examens-alternativ
6. Tilläggs-poäng för insatser som tränare/ instruktör med Klubbtränarlicens		Varit tränare med klubbtränarlicens i minst 1 år.	Varit tränare med klubbtränarlicens i minst 2 år.	Varit tränare med klubbtränarlicens i minst 4 år.	Varit tränare med klubbtränarlicens i minst 8 år.	Denna poäng kan inte ges enligt detta examens-alternativ

Anpassat program

Personer som p.g.a. åldersrelaterade begränsningar, bestående besvär efter skada, eller andra funktionsvariationer är förhindrade att utföra något eller några moment som ingår i kraven för en sökt grad kan efter beslut av DGG få göra ett anpassat program där vissa moment byts ut mot andra moment.

Anpassat program kan också sökas av personer med extremt goda kunskaper inom något specifikt kunskapsområde. Sådana kunskapsområden kan vara judo för marginaliserade målgrupper eller nya sätt att använda judo för samhällsnytta.

Ansökan om anpassat program ska också innehålla förslag på vilket sätt programmet ska anpassas.

Undantag

Tävlande i internationell elit, prestationsgrad

Personer med högst 4 dan, som tävlar i landslaget och når mycket goda resultat i internationella tävlingar (medalj på EM eller VM), kan efter beslut från FS tilldelas en högre grad utan att behöva avlägga någon formell examen.

En sådan grad kan bara erhållas en gång per person och då bara i individuella tävlingar i shiai, eller per par i kata tävlingar.

Om en landslagsaktiv vinner VM eller tar medalj på OS kan ytterligare en sådan grad utfärdas av FS, i samråd med DGG, även om personen tidigare erhållit en prestationsgrad.

Medicinsk dispens

Personer som p.g.a. kronisk sjukdom, bestående men efter skada, någon form av funktionshinder e.d. är förhindrade att utföra något eller några moment som ingår i kraven för en sökt grad kan efter beslut av DGG få dispens från att göra vissa moment.

Dispensen innebär att sökande gör ett reducerat eller ändrat program.

Till skillnad mot anpassat program finns inget krav på att något annat moment ersätter det moment som dispensen avser. Önskemål om medicinsk dispens ska kunna styrkas genom läkarintyg om det behövs. Den ska också innehålla en motivering till varför den önskar dispens.

Grad för livslång eller banbrytande gärning

Som belöning för nedlagt arbete under lång tid, eller särskilt betydelsefull insats med stor effekt för svensk judo kan personer som har fyllt minst 60 år och som tränar judo regelbundet tilldelas en grad utan att avlägga någon formell examen.

Sökt grad	Väntetid
1 Dan	20 år med 1 kyu
2 Dan	7 år med 1 Dan
3 Dan	8 år med 2 Dan
4 Dan	9 år med 3 Dan
5 Dan	10 år med 4Dan
6 Dan	15 år med 5 Dan
7 Dan	18 år med 6 Dan
8 Dan	21 år med 7 Dan

En person kan erhålla en grad på detta vis endast vid ett tillfälle under sin judokarriär. Därutöver innebär också att en sådan grad är den slutgiltiga grad man kan erhålla och ytterligare grader kan inte sökas eller provas.

Det går inte att ansöka om en grad för livslång eller banbrytande gärning. FS, DGG, HK eller Judodistriktsförbund kan föreslå kandidater för en sådan grad. Det är bara FS som kan besluta om och tilldela en sådan grad – i förekommande fall i samråd med DGG.

Möjlighet för FS att utfärda grader vid särskilda tillfällen

Utöver vad dessa bestämmelser säger kan FS vid särskilda tillfällen utfärda grader åt dem som FS anser ha gjort sig förtjänta av det.

FS kan i sådana fall göra valfria avsteg från dessa bestämmelser utan att först rådgöra med DGG.

Ingen aktiv ledamot av FS får tilldelas en grad för livslång eller banbrytande gärning eller grad vid särskilt tillfälle.